

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostno pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izvajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik koncesorja lista „Edinost“. Tisk izkane „Edinost“, vpisane zadruge z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Naročnina zneska: Za celo leto K 31-20
Za pol leta 15-00
Za tri mesece 7-00
Za nedeljsko izdajo in celo leto 6-00
za pol leta 3-00

Zvezna armadna poročila.

AVSTRJSKO.

DUNAJ, 16. (Kor.) Uradno se razglasi:

16. septembra 1917.

Vzhodno bojišče in Albanija.

— Nobenih posebnih dogodkov.

Italijansko bojišče. — Južno Sela ob Soči so bili Italijanski napadi izjavljeni. V južnem odseku planote Banišice — Sv. Duh je sovražnik zopet obnovil svoje poizkuse, da bi prebil naše postojanke. Naše čete so zmagale po srditih bojih iz bližine. Italijani so bili vrženi. Pri Gorici in na kraški planoti topovski boji. Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 16. (Kor.) Veliki glavni stan,

16. septembra 1917.

Zapadno bojišče. — Armada

kraljeviča Ruprehta: Na fliandrski fronti

je izpremenjalo topovsko delovanje v

obsegu in sili. Predvsem ob cesti Menin —

Ypern je bil naš bojni pas srdito obstreljevan.

Tamkaj je napad več angleških bataljonov, ki so bili povsod izgnobeno odbiti.

Severno ceste je prodir sovražnik v naš sprednji jarek v Stotniški širini. Ju-

govzhodno Arrasa je narastel popoldne sovražni ogenj udercem do največje sile.

V umetni mežli so napadli nato Angličji pri Cherisy v širini 1500 m. Metalski plamen

in tanki naj bi pripravili pot napadnim četam. Naša krepka obramba s topovi in

strojnimi izjavila sovražni sunek. Kjer je došel sovražnik v naše järke, je bil z napadom v boju iz bližine zopet vr-

žen. Sovražnik je na isti točki obnovil na-

pad tik pred mirakom. Tudi tokrat se je ponesrečil njegov naval. — Armada nem-

škega cesarjeviča: Razven poizvedovalnih bojev in od časa do časa živahnega

metilnega ognja v nekaterih odsekih je bilo bojno delovanje neznatno.

Na vzhodnem bojišču in na macedonski fronti nobenih večjih

bojnih dejanj.

BEROLIN, 16. (Kor.) Veliki glavni stan,

16. septembra 1917, zvečer.

V Flandriji včasih naraščajoč, včasih

pojemajoč topovski ogenj s posameznimi

pehotnimi boji. Sicer nič bistvenega.

Prvi generalni kvartirmeister:

bl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 15. (Kor.) Generalni štab po-

ročja: Macedonska fronta: Pičlo streljanje

v nekaterih frontnih odsekih. Na Dobrem

polju je naš ogenj uničil srbski polzvedo-

valni oddelek, ki je poizkušal napredovati.

Na desnem bregu Vardara, pri Alčaku,

živahnije streljanje obojestranskih spred-

njih enot. Ob dolnji Strumi, pri mostu pri

Oriljaku, je bil angleški pehotni oddelek

po boju iz bližine vržen in je imel krvave

izgube. — Rumunska fronta: Od Ma-

hadije do Tulcele pičel topovski ogenj.

NOVI BOJI NA SOŠKI FRONTI.

DUNAJ, 16. (Kor.) Iz vojne poro-

čevalske stana se javlja: Italijansko

bojišče: Po daljšem odmoru so izvršili

Italijani večer zopet srdito poizkuse, da bi

prebili naše postojanke na južnem delu

planote Banišice-Sv. Duh. Njihovo topo-

vsko pripravlanje se je razvilo v bobnajoči

ogrenj. Nato je poslal sovražnik svojo

pehoto v naskok: prišlo je do skrajno

srditih bojov iz bližine, tekom katerih se

je sovražnik posrežilo, da je prodir v del

naših postojank. Toda, še predno se je

zamoget ustalilo, je bil s krepkim protis-

tnikom naš štet zopet vržen. Na sever-

nem krilu bojnega ozemlja so se že spo-

četka izjavili vsi sovražni sunki ob hra-

brem zadržanju naših vojakov. Tako je bil

zvečer končan boj popolnoma v našo ko-

rist. Sovražnik je zopet obstreljeval južne

sosednje frontne dele, kakor tudi Sv. Ga-

briljel. V Vipavski dolini in na kraški pla-

noti neznatno bojno delovanje. Na juž-

nem Tirolskem je bila neka sovražna pa-

trulna akcija odbita. — Vzhodno bo-

jišče: Naše napadne čete so na več toč-

kah prodirle v neki del sovražnih črt in

razrušile ruske obrambne naprave.

Italijanska meja zaprta.

LUGANO, 16. (Kor.) Italijanska meja je

zaprta. Vzrok in trajanje odredbe nista

znana.

Revolucija v Rusiji.

SESTAVITEV VOJNEGA KABINETA.

AMSTERDAM, 16. (Kor.) Reuterjev

urad poroča iz Petrograda: Govori se,

da je bil po dolgih pogajanjih sestavljen

vojni kabinet iz petih oseb in sicer na sle-

deči način: Kerenski — ministri pred-

sednik; Verhovski — vojni minister;

admiral Verdevski — mornariški mi-

nister; Teresenko — vnanje stvari; Ni-

kičin — pošta in brzojav.

PETROGRAD, 15. (Kor.) V sled daljše-

ga posvetovanja, ki je trajalo med vlad-

o in političnimi strankami ves večer do

pozne noči, je bilo vprašanje sestavitve

novega kabineta ugodno rešeno, kar je

povzročilo razvozljanje do tedaj jako kri-

tičnega političnega položaja. Ministrska

lista je že sestavljena in bo objavljena ju-

tri. Popustitev napetosti se čuti tembolj, ker

je bila vlada istočasno obveščena o are-

taciji Kornilova in njegovih glavnih so-

krivcev.

Centralizacija oblasti v Rusiji.

PETROGRAD, 15. (Kor.) Iz uradnega

vira se poroča: Sklenjeno je bilo, da se

glede vprašani vlade in obrambe začasno

centralizira oblast v roke nekaterih oseb,

ki pripadajo provizorični vladi.

Odredbe Kerenskoga za vzpostavitev

discipline v armadi.

PETROGRAD, 15. (Kor.) Generalissi-

mus Kerenski je izdal na armado in mor-

narico dnevno povelje, v katerem konsta-

tira, da je upor Kornilova desorganiziral

normalno življenje na fronti, in zaukazuje

sledeče: 1. Prenehati morajo vsi politični

boji v armadi in treba delati z vsemi sred-

stvi za vzpostavitev bojne zmornosti ar-

made. 2. Prevažanje črt naj se vrši zopet

v smislu povelj vrhovnega armadnega

vodstva. 3. Ustavitve aretacij poveljni-

kov, do česar imajo pravico le sodne ob-

lasti in državno pravdnostvo. 4. Poveljni-

kov se ne sme odstavljati. 5. Nikakor se

ne smejo iz lastnih nagibov ustanovljati

oddelki pod prevezo boja proti protirevo-

lucionarnemu gibanju. Dnevno povelje

zaključuje z izrazom prepričanja, da bo

armada, ki je dokazala tekom zmešnjav

svojo zvestobo in popolno zaupanje v

provizorično vlado, uvidela, da je mogoče

rešiti domovino le z vzpostavitvijo di-

scipline v armadi in z notranjim edin-

stvom vseh njenih oddelkov.

Delavsko-vojaški svet za splošni mir, od-

pravo surne kazni na fronti in za pravice

Finske in Ukrajne.

PETROGRAD, 15. (Kor.) Na seji de-

lavsko-vojaškega sveta, ki se je vršila v

eni zadnjih noči v Petrogradu, je bila z

279 proti 115 glasovom sprejeta resolu-

cija, ki pravi: Delavsko-vojaški svet

smatra za svojo dolžnost, da izjavi, da je

treba v bodoče ne samo odstraniti vsako

moč buržoazije in kadetov, katerih ude-

ležba pri zari Kornilova je izven vsake

dvoma, ampak da je treba končno

odpraviti tudi vsako politiko neodgovorne

koalicije in prepričati, da bi vojska vr-

hovno poveljstvo in vladna oblast postala

ognjišče protirevolucionarne zarote. De-

lavsko-vojaški svet je mnenja, da bi bil

edini izhod iz sedanjega nesrečnega po-

ložaja ustanovitev oblasti, ki bi bila

stavljena iz zastopnikov revolucionarne

ga proletariata in kmečkega stanu in ka-

tere delovanje bi temeljilo na sledečih na-

čelih: 1. Proglasitev demokratične re-

publike. 2. Takojšnja, brez povratne

načrta pravice omejena predaja vseh zem-

ljijskih lastnikov pripadajočih pokrajin

kmečkimi odsekom do sestanka ustavo-

dajne skupščine. 3. Uvedba delovne ko-

ntrole za industrijsko produkcijo in razde-

litev izdelkov, poddrževanje vseh važnih

industrijskih panog kakor tudi pridelova-

nja naite, kovinskih izdelkov in dobave

premogov in popolno obdajanje velikih

kapitalov, da se osvobodijo državo gospo-

darske desorganizacije. 4. Razveljavljanje

vseh tajnih pogoib in takojšnji predlog

splošnega, demokratičnega mira v vseh

vojnočelnih državah. 5. Istočasno naj se

odrede sledeče odredbe: 1. Prenehanje

zatiranja delavskih razredov in naprav,

odprava surne kazni na fronti, vzpostavi-

tev absolutne svobode politične propa-

gande in sicer za vse demokratične in

vojaške organizacije, odstranitev vseh

protirevolucionarnih elementov iz armad-

ne poveljstva. 2. Pravica kraljevini

zvez, da imenuje komisarije. 3. Proglasi-

tev pravice narodov, da odločajo o svojem

političnem življenju, to se pravi, popolna

zadovoljitev vseh zahtev Finske in Ukra-

jine. 4. Razpust dume in državnega sveta

in takojšnje sklicanje ustavodajne skup-

ščine. 5. Odprava predprijav socialnih

razredov in enakost vseh državljanov

pred zakonom.

Razveljavljanje od delavsko-vojaškega

sвета po slučajni večini sprejete maks-

imalistične resolucije.

PETROGRAD, 16. (Kor.) Petrograjska

brzojavna agencija javlja: Od delavsko-

vojaškega sveta z 279 proti 115 glasovom

sprejeta maksimalistična resolucija je do-

bila to večino samo radi nenavzočnosti

večine vojaških delegatov. V sled tega se

je delavsko-vojaški svet sestel na novo

sejo, ki je bila tokrat polnoštevilno ob-

iskana, ter je z ogromno večino zavrgla

gori omenjeno maksimalistično resolucijo;

sprejela pa je resolucijo, ki zahteva seste-

vo močne, od vsakega kompromisa s pro-

tre-revolucionarnimi meščanskimi elementi

proste revolucionarne oblasti ter zato

zahteva splošno konferenco zastopnikov

organizirane demokracije v svrhu rešitve

vprašanja ustave. — Predsednik Čejde

je naznanil, da se bo ta konferenca vršila

najdalje 25. t. m. v Petrogradu.

Gotove koncesije Finske.

PETROGRAD, 15. (Kor.) Provizorična

vlada je izdala manifest, ki dovoljuje

fin-skemu deželnemu zboru pravico — končne

ureditve cele vrste vprašanj, o katerih je

odločil poprej veliki knez Finske. Od teh

vprašanj je izzeto: Sklicanje in razpust

deželnega zbora, proračunske razprave,

pomilostitev obsojencev, imenovanje

generalnega guvernerja in drugo.

Kornilov se ni odločil poveljstva.

AMSTERDAM, 15. (Kor.) Reuterjev

urad poroča iz Petrograda: Kornilov se

ni odločil vrhovnega poveljstva. Aleksejev

pride danes v spremstvu preiskovalne ko-

misije v glavni stan.

STOCKHOLM, 15. (Kor.) Delavsko-vo-

jaški svet v Helsinkiju je skupno z

osrednjim odborom baltičkega brodogra-

dnarstva in kmečkega sveta sklenil, da pro-

glasi Kornilova in njegove čete kot protire

kralj Morillo na čelu 10.500 španskih vojakov. Majhna armada, ali skrbno izbrana, sestojala iz samih veteranov, ki so se v vojni proti Napoleonu izločili in odlikovali. Drugih 10.000 je imelo v kratkem slediti. Morillo je pridružil svoji armadi ravnotoliko španskih pristavev. Tekom enega leta ste bili Venezuela in Nova Granađa zopet v španskih rokah, Bolívar pri Cartageni premagan, Cartagena sama, najvažnejše pristanišče Nove Granađe in močna trdnjava, se je udala 6. 12. 1815. Morillotu (odtočeno Cartagenski). Maja meseca 1815. leta je bil Bolívar pri Santa Fè de Bogoti premagan. Morillos je s tem osvojil prestolico Nove Granađe in potisnil upornike do morja. Bolívar sam je bil prisiljen pobegniti v Jamajko pod angleškimi varstvom.

Medtem, ko se je Morillo podal na pot proti Quito, da bi se tam združil z generalom Montesom, da bi potem oba preko Líme in Zgornjega Perúva udrila v Argentino, mu je za hrbtno zopet splamtel ustaja. Bolívar se je vrnil, spravil skupaj razpršene čete, zavzel pomorsko mesto Barcelona z bližnjim otokom Santa Margarita, in zopet sestavil začasno vlado. Več tisoč angleških dobrovoljcev se je pridružilo uporniški armadi. Morillo je bil prisiljen opustiti svoj načrt in se je sredi poto obrnil, da bi odklonil preteči vihar. Pri Calabozo, Sombrero in La Pue ta, so se 1818. izvajale strašne bitke, ki so pa za upornike nesrečno izpadle; posebno pri La Puerti je bil Bolívar do čela premagan (odtočeno Morillo, Markiz La-Puertišk). V tem kritičnem času, ko je svobodni stvari zopet pretela velika nevarnost, je Bolívar, sporazumno z narodnim kongresom, odredil izpustitev v svobodo vseh črnih sužnjev in si je s tem pridobil znatno obrambno sredstvo. Opremljen od kongresa z neomejeno močjo, je Bolívar tekmo leta 1818. in 1819. v zvezi s Pazom in Santanderjem po težkih, hudih naporih zopet zapodil Spance preko venezolanskih meja, tako, da mu je bilo možno sklicati v Angosturi (Angostura ob reki Orinoko) je bil namreč edini kralj, ki so ga uporniki v Novi Granadi še vedno držali s pomočjo vojne brodovja) redni kongres, ki je privikal sprejel odposlanca Združenih Severoamerikanskih Držav, ki so s tem korakom oficijelno priznale suverenost, zakoniti obstoj uporniške vlade. Po najpotrebnejših ustavnih in upravnih pripravah je Bolívar julija meseca 1819. s krepko armado, natihoma, prekoračil visoke Kordiljere in se nenadoma prikazal v Novi Granadi: dne 1. julija 1819. je pri Bochiki odločilno zmagal nad Morillom, in kmalu nato je zavzel Santa Fè, prestolico Nove Granađe. 9. septembra 1819. pa je Bolívar Venezuelo in Novo Granađa združil v nerazdružljivo republikansko telo pod imenom »Kolumbijska«.

Medtem je bila, kakor smo videli, leta 1820. tudi na Španskem zopet uvedena liberalna ustava vsled vojaške revolucije, in general Morillo je dobil od španske vlade potrebna navodila, da stopi tozadevno v pogajanja z uporniško vlado. Kongres pa je odklonil vsak sporazum, in Bolívar je odgovoril španskim posredovalcem z besedami, ki bodo za vedno znamenite v zgodovini: »Španska prijava za deset let prepizno; ponuja nam sedaj tisto svobodo, ki smo si jo že pridobili potom desetletnih krvavih bojev in potem, ko smo žrtvovali idealu svobode cvet našega naroda. Prisegam vam, da so namere kolumbijske vlade ponudne skromne in pravične. Če pa se noče španska vlada pogajati z nami kot Španiji popolnoma enakopravno in suvereno državo, potem ne bomo mirovali, dokler ne bo svobodna vsa južna Amerika.« (Las Cases). Iz tega je razvidno, da Bolívarjev osvobodilni načrt v začetku ni obsegal in predvideval vse naseljenke dežele, ampak samo Venezuelo in Novo Granađa. Španci so bili namreč sicer do takrat (do leta 1820.) pač že izgubili v Ameriki dežele Argentina, Chile, Venezuelo in Novo Granađa, so pa še vedno s trdno pestjo držali Zgornjo in Spodnjo Perú (Perú, Ekvador, Bolivija), kjer se je inteligentnemu podkralju Abascala, deloma z železnimi, deloma s patmetnim ravnanjem posrečilo, o nemogočosti vsako protišpansko gibanje. Le trdnovratnosti španske vlade je pripisovali, da se je vojna razširila končno tudi na dežele, podvržene podkralju Abascalu. Da bi španski parlament priznal storjena dejanja, namreč priznal neodvisnost Kolumbije, Argentine in Chile (Argentina, oziroma takrat »Estados de la Plata«, je vsebovala tudi Paraguay in Uruguay), bi si s tem ohranil vsaj obe deželi Perú, veliki na površju in jako bogati, kakor so si ohranili Angleži v Severni Ameriki vsaj Kanado.

Morillo, videč prekmerni, slabi položaj španske armade, je bil srečen, da je mogel skleniti z Bolívarjem dne 25. novembra 1820. šestmesečno premirje, izročivši poveljstvo čet generalu Latorre, na kar se je zopet podal na Špansko. Pogajanja pa so se razbila, ker španska vlada ni hotela priznati upornikom politične neodvisnosti, in še pred pretekom šestih mesecev so se vojne operacije zopet obnovile. Dne 20. junija 1821. je Santander pri Varinasu premagal in prisilil k predaji generala Moralesa, Bolívar pa je dne 24. junija 1821. pri Carabobu sijajno premagal Morillovega naslednika. Druga španska armada, ki se je izkrcala pri Caracasu, je bila 24. junija 1821. pri Valenciji skoraj uničena: od 10.000 mož se je rešilo komaj 1500 v Puertu Cabellu.

Vojna je bila na to prenesena v Peruvske dežele. Bolívar je naložil generalu Sucreju osvobodilno delo. Ta le je prekoračil 1822. L. Ande, zavzel ekvadorsko prestolico Quito, prodril do Líme in dne 16. novembra 1822. premagal pod-

kralja Abascala ob ognjeniku Pichingu. Ker pa so dobili Španci v osebah novega podkralja Laserna in generala Canterac izvrstna voditelja, se jim je posrečilo z obupnimi napori, da so si zopet prilastili prestolico in zapodili kolumbijske čete iz Perúja. Še poldrugo leto se je vojna nedoločno zavlekla z menjajočo se srečo, dokler ni prišel Bolívar s svežo armado na pomoč. Izvojeval je slavno zmago nad maršalom Canteracom pri Juninu dne 3. avgusta 1824. in s tem osvobodil Ekvador. 9. decembra 1824. pa so šli zadnji ostanki španske vlade v Ameriki na dno vsled sijajne zmage generala Sucre pri Ayacucho: »Bila je to bitka junakov«, pravi Las Cases, »stari ranjeni podkralj Laserna, maršala Latorre in Canterac, drugih 15 generalov, 16. polkovnikov in 5000 mož, zadnje razvaline onih 60.000 mož, ki so se izkrcali pred petimi leti, da bi ukrotili svobodo, so kapitulirali.«

Osvobodjene peruvske države pa so izvolile Bolívarja predsednikom in se pridružile kolumbijski zvezi, potem, ko je Bolívar iz Zgornjega Perúa ustanovil novo državo, ki se je njemu na čast imenovala »Bolivia«, prestolica pa prekrstila v »Sucre«, v počastitev generala osvoboditelja istega imena.

(Dalje v prihodnji nedeljski številki.)

Razne politične vesti.

Amerikansko-argentski konflikt. Zapolnjen depeše nemškega poslanika. Kapler poroča »Berliner Tagblatt« iz Haaga, slove besedilo šifriranih depeš nemškega poslanika grofa Luxburga v Argentini, ki je prišlo na dosedaj še neznan način v roke ameriške vlade, sledeče: »Majnika 1917, št. 32. — Vlada (argentska) je sedaj izpustila vse nemške in avstrijske ladje, na katerih je imela dosedaj stražo. Vsled poravnave slučaja Protegido je nastala velika izprememba v javnem mnenju. Vlada hoče voziti v bodoče z argentskimi ladjami le do Las Palmasa. Prosim, da naj se malemu parniku »Orankusa« 31. januar (Washingtonski pristavek: to se pravi, parnik je odplul 31. januarja), ki se bliža Bordeauxu z namenom, da izpremeni svojo zastavo, ali priznanec ali pa ga uniči brez sledu. Podp. Luxburg.« — Druga depeša: »3. julija 1917, št. 95. Izvedel sem za gotovo, da je sedanji argentski zunanji minister, ki je bedak po poklicu in prijatelj Anglije, na tačni seji senata izjavil, da bo Argentinija zahtevala od Nemčije obljubo, da ne bo več potapljala argentskih ladij, sicer pride do prekinitve odnosov. Prosim, da naj se to odkloni, eventualno zaprosi za posredovanje Španije, Luxburg.« — Tretja depeša: 9. julija 1917, št. 64. Prosim, da naj se odgovor Argentiniji, ne da bi se kazala kakva pripravljenost za koncesije, zavlačuje do sprejema nadaljnjih poročil. Pričakovati je izpremembe v ministru. Glede argentskih parnikov svetujem, da naj se jih priloži k povratku ali pa potopi, ne da bi ostali kakšni sledovi. Parniki so vsi zelo majhni. Luxburg.«

Domače vesti.

Šolska refekcija. Med drugimi se imajo zglasiti danes v svrhu revizije tudi učenci nadaljevalnih tečajev c. kr. drž. obrtne šole v ulici Stadion in sicer v refektoriju v Ljudskem vrtu od 2 do 4 pop.

V slovo! V nedeljo dne 2. septembra je minulo ravno 8 let, odkar je kontovelska župnija privikar zaslišala pozdrav iz ust svojega novega dušnega pastirja v osebi vč. g. župnika Antona Koširja. Z njegovim prihodom se je izpremenilo marsikaj v cerkvi in izven nje. Na pevskem odru se je po njegovi inicijativi uvedlo in trajno gojilo lepo petje pod vrhim vodstvom g. učitelja Cibica, ki se je vključil sedanji težkosti dvignilo na višek možnosti. Razni okvaski v cerkvi in druge velekoristne uvedbe na cerkvenem polju pričajo o delavnosti in poirtvovainosti g. župnika, ki se vrhutega more ponašati še z lepim govorniškim talentom. Umevno je torej, da s takimi lastnostmi in zmognostmi oblagodarjeni duhovnik ni mogel imeti sovražnikov, ampak le prijateljev. Radi tega je vest, da skoro izgubimo tega dušnega pastirja, nemilo zadela vse župljane, posebno pa tiste, ki jim je bila prilika, da so pogostje občevali z njim. Gori imenovane nedelje je g. župnik jemal slovo od svojih prisotnih in neprisotnih župljanov, želeč jim najboljše. Podpirani so preslabil, da bi se zamogli g. odhodu d. st. st. st. zahvaliti za njegovo delovanje. Obžalujejo tudi, da se je njegov odhod vršil ob takih neugodnih razmerah. Iz globine srca že e, da ga Bog ohrani na mnoga leta ter njemu in njegovim milim do deli vsega, kar jih more osrečiti. Župnija lovranski pa častitamo na pridobitvi tako vrlega in blagega duhovnika. Kontoveljci.

Ne spoštujte hčerke božje! Glasila primorskih italijanskih — recimo — protiliberalcev se silno ponašajo s svojim avstrijskim patriotizmom in svojo pravico in resnicoljubnostjo. Deistva, ki jih moramo beležiti v zadnjih časih, pa pričajo, da te lastnosti — da si bi morale biti samoočesni umiljive v prvi vrsti pri njih, ki se imenujejo služabniki cerkve in vere, to je vere resnice, ljubezni in pravice — imajo ti ljudje le na jeziku, ne pa v srcu. Kajti, ako bi imeli te čednosti tudi v srcu, bi jih kazali v praktičnih dejanjih in ne v zadnji vrsti v političnem življenju, ki je pri nas nerazdružljivo spojeno z vprašanjem medsebojnega življenja med narodi. O njihovem avstrijskem patriotizmu se nečemo prerekati. Puščamo jim ga. Pravčnosti in resnicoljubja v javnem življenju pa jim ne moremo priznati — najmanj na tedaj, ko govorijo o nas Slovenci, njihovih sodečanih. O nerresnicoljubju lista »Eco del Litorale« smo dobili v zadnjih časih dovolj eklatantnih dokazov, ki pričajo, da ne spoštuje resnice.

te hčerke božje. Zabeležili smo jih že in jih bomo morali gotovo še. Za danes le en izsled iz teh dni. V neki polemiki je spravila »Eco« liste »Edinosti«, »Lavoratore« in »Slovenca« v kombinacijo starih istomišljenikov!! Ta zgled kriči. — V Trstu pa izhaja še neki drug list in drug vrle »Eco« — tednik »L'Unione«. V svoji številki od 7. t. m. sika kakor gad radi shoda političnega društva »Edinost«, oziroma, radi sprejetih resolucij. Prijeli smo se za glavo, ker nismo mogli verjeti svojim lastnim očem. Uverjeni smo, da bodo čitatelji tudi strmelni nad toliko drznostjo, s katero falzifikuje resnico list, ki hoče, da bi ga smatrali katoliškim in krščanskim. Za danes citiramo le s pripombo, da tako ne dela, kdor je res katoliški, res krščanski, res resnicoljuben. Odgovora mu ne ostanemo dolžni. Piše, da hočejo Slovenci izrabiti sedanjo situacijo, da bi Italijane potoptali in da bi položili roko na italijanske zemlje, da bi jih raznarodovali, in nadaljuje: »Moramo zavzeti stališče proti resolucijam, ki so jih sprejeli izvestni Slovenci Trsta pod zaščito njihovega političnega društva »Edinost« in v katerih govore o vsem Primorju in o Dalmaciji kot o deželah, v katerih bivajo izključno Slovani, ki da so tudi v Trstu edino avtohtono prebivalstvo, ter govorijo o nekaterih na pol poitalijanskih mestih ob obrežju.... Treba, da je popoln nevednež v zgodovini, kdor vzdržuje tako trditve, dočim vedo vsi, da edini avtohtoni element Primorja je italijanski element, da so Slovani došli šele v drugi polovici osmega stoletja, da so torej veliko pozneji element; da so mesta Primorja bila vedno italijanska; da je bil Trst v narodnem pogledu čisto in izključno italijansko mesto do srede minulega stoletja; da so šele potem Slovenci začeli infiltrirati se v naše mesto, kjer tvorijo še danes veliko manjšino — kako četrtino vsega prebivalstva, — da se bi moglo torej morda govoriti o kakem italijanskem mestu Primorja, ki se polagoma slavizira vsled rovarjenja Slovanov, nikdar pa se ne more govoriti o na pol poitalijanskih mestih Primorja, kajti Slovani niso imeli nikdar niti enega mesta, ali mesteca v Istri, marveč so vedno živeli življenje na kmetih.... Toda, tisti, ki govorijo take laži, so tuji agitatorji, odvetniki in uradniki (!) Ali ne diši to po denuncijstvu? Vprašanja stavca), padli sem doli med nas (Vzbujajo se v nas spomini na »Piccola«. Prip. ured. »Ed.«) iz Kranjske, Stajerske in celo iz Češke (Ta sunek v rebra velja menda dru. Rybářu. Prip. ured. »Ed.«) dobri ljudje, ki se postavljajo na stališče osvojevalcev pljuvajo sentence, razpaljajo narodna sovraštva in mislijo, da so izvajali velik triumf, ko so dali nevednežem (ki polnijo tržaške cerkve! Prip. ured. »Ed.«) glasovati sleparske sklepe, v katerih se nahajajo take absurdnosti, da jih ne imenujemo: nesramne laži. Slovenci naj le protestirajo proti Italiji, kolikor hoče anektirati gotove slovenske teritorije, kakor n. pr. slovenski del Goriške. Nikar pa naj ne nastopajo kot paladini slovenskega Trsta, kajti nam ni nikdar prišlo na misel, da bi nastopali kot paladini Ljubljane, ki je bila tudi stara romanska kolonija in latinsko mesto skozi več stoletij! — Tako piše »Unione«, ki hoče biti katoliški, krščanski in — dosledno temu — pravico in resnicoljuben list. Ne spoštuje resnice — ličre božje.

Pozdrav z južno-zapadnega bojišča. — Sovražnik si lomi zobe. Naša kaša mu ne gre v slast. Iskrene pozdrave tržaškim Slovincem in Slovenkam sporočajo enoletni prostovoljci: Zoran Hribernik, Vladimir Kodrič, Ivo Makovec, Drežec Pirjevec. (Vojna pošta 434.)

Prejemi prodajališč apro. komisije v mesecu avgustu so znašali K 1.586.681,26. Podružnica »Zveze jugoslovanskih železničarjev« Trst II. sklicuje izredni občni zbor, ki se bo vršil jutri, 18. t. m., ob 7 in pol zvečer v zgornjih prostorih »Konsumnega društva« v Rojanu. Dnevni red: 1. Vprašanje organizacije in stanovske zadeve. 2. Slučajnosti. — Tovariši železničarji, udeležite se v kolikor mogoče velikem številu tega važnega občnega zbora. Predvsem bi bilo želeži, da bodo tokrat čim številnejše zastopani tudi južni železničarji.

Mestna zastavljateljica. Jutri, v torek, 18. t. m., od 9 in pol pop. do 1 pop. in od 3 in pol do 6 pop. se bodo prodajale na dražbi dragocenosti serije 139, zastavljene meseca februarja 1916 na rumene listke, in sicer od št. 3801 do št. 7400.

Dutovje. VI. vojno posojilo v zvezi z vojnim zavarovanjem so podpisali: Sirc Leopold 4000 K; Čuk Marija 300 K; Ukmar Albina in Šuc Andrej po 2000 K; Zvab Ema, Manzoni Marija, Gomezelj Pavla, Miklavc Alajž, Gomezelj Vinco, Lah Matilda, Zvab Ivanka, Štok Judia, Lah Marija in Ravber Ivan po 1000 K.

Gospodarstvo.

VINSKA POSODA.

Prazna vinska posoda se zelo rada spridi, ako ni pravilno osušena, shranjena, zažveplana in zamašena. O taki pravilnosti letos ni možno govoriti, ker se prostori rabijo tudi v druge svrhe, a, kar je družine doma, ne more vsemu kaj. Ker je od dobre posode odvisna dobrota in cena vina, poskrbeti treba pred trgovitvijo za zdravo posodo. Lansko leto smo, žal, pri pičlem pridelku, v marsikaki kleti opazili, da ni bilo vino pravilno spravljeno.

Najnavadnejši bolezninski vinske posode ste plesnivost in skisanje. Obe izpoznavamo s povohanjem pri vohi.

Plesnive sode se ne more izprati in očistiti samo z izpiranjem, pa naj bi bilo to še tako temeljito, ker se plesen trdno drži lesu. Tudi na odstranjen plesni vku-

hana dišča zelišča in listje, v kateri imajo nekateri še podedovano zaupanje. Vsak plesnivi sod, ali pa tudi tak, o katerem nismo prepričani, da je popolnoma zdrav, treba odpreti in ga temeljito odrgniti s ščetjo in mrzlo vodo. Ob špranjah, koder ne prime ščet, naj se plesen odstrani z nožem ali kakim žebliem. Gorke vode ne smeš rabiti pri tem drgnjenju, ker bi vročina pospešila prehod smrdeče plesni v les, od koder bi kasneje prehajala v vino.

Za odpiranje in zapiranje sode ni treba ravno sodarskega mojstra, ampak postopaj sam tako-le: Postavi sod na glavo in zaznamuj z zarezo nad luknjo dno in dogo, da kasneje vložiš dno na ravno isto mesto. Potem položi sod na trebuh in zbij vse obročje v glavi do velike in če treba še enega ali dva okraj velhe. Ko so doge primerno popustile, porini dno v sod in potegni je postrani ven. Pre izpiranjem sode nabij obročje zopet na sod na stalno mesto, da ti pri ribanju ne uide nesnaga med doge. Po temeljitom osneženju sode znotraj in zunaj, pusti ga v senci odprtega eden ali dva dni, da se posuši. Kadar sod zapiraš, zbij prej obročje z nje, kakor pri odpiranju; porini dno po strani vanj in potem je postavi na isto mesto v veturo, kakor ti kaže zareza, ki si jo naredil pred odpiranjem. Potisni dva obroča, da stisneta dno v veturo in na to postavi sod na glavo ter nabij ostale obročje na tisto mesto, kakor so bili poprej. Jače nabijanje bi bilo škodljivo, ker se les vžge. Konec se sod še z vrelo vodo zapari in zavini.

Ako se ti je posoda skisala, t. j., da diši po octu, odpri jo, kakor plesnivo, postriži iz nje srez in dobro jo oribaj z lugom, ali z apnenim beležem, ali s sodo. Ko se osuši, zapri jo in naliži jo z mrzlim lugom, ali apnenim beležem, ali s sodo — kar je ceneje in imaš bolj pri rokah, ter pusti to notri vsaj 8 dni. Ako je posoda velika, ni treba je napolniti, ampak ziti le nekaj brentačev te tekočine noter, potem pa večkrat na dan prevajati sod, zdaj na eno, potem pa na drugo stran, da se namoči na vsej notranjosti. — Navadno se vzame na vsak hl posode po ¼ kg sode ali ½—1 kg ugašenega apna. Po končanem tem delu izlij tekočino iz sode in sper ga z vrelo vodo.

Imamo še druge načine o zdravljenju bolne posode, ali za sedanji čas priporočam to, kar je najlažje izvršljivo.

Kakor morajo biti sodi znotraj in zunaj čisti, da zdrav zrak lahko prihaja skozi les do vina in je zori, morajo biti tudi kleti in vsi podstavki za sode vsako leto z apnenim beležem razkuženi in skrbno pobeljeni. V umazanih in zaduhlih kletih se vino navzvenje snradu in se celo lahko zbirs. Krompirja, kisave in takih pridelkov ne smeš hraniti v kleti pri vinu. Jos. Štr.

DAROVI.

Darovi, došli vladnemu komisarju. — Henrik Pardo K 20 za organizacijo oskrbnih vojniških sirot. Družina Ferdinanda Malabotich K 40 za vdove in sirote padlih Tržačanov. Roman Borsine K 20 za preostale na soški fronti padlih vojakov.

Kdor ima številke »Edinosti« od 7. 10. junija in 13. julija 1912; 12. avgusta in 11. oktobra 1913, naj jih prinese ali pošlje našemu Inzeratnemu oddelku, (ul. S. Francisco d'Assisi št. 20, pritličje) proti primerni nagradi.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio št. 5 (Lustno poslople)

Kapital in rezerva K 13.200.000.—

Filijalke: Dunaj Tegethofstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar.

Vloge na knjižice 3 1/2 % Vloge na knjižice

od dneva vloge do dneva vzlaga. Rentni davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prioritetne, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje predujme na vrednostne papirje in blazo ležeče v javnih skladiščih. — Safe depoziti. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurznji izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. Stavbni kredit, rembourso krediti. — Borzna naročila. — Inkaso. — Menjalnica. — Eskompt menic. Telefoni: 1463, 1793 in 2676. Brojčavi: JADRANSKA.

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

ASSICURAZIONI GENERALI IN TRIESTE

(Občna zavarovalnica v Trstu). Ustanovljena l. 1831.

Zakladi za jamstvo dne 31. decembra 1914. K 480.984.659,23 Glavnica za zavarovanje življenja dne 31. decembra 1914: K 1.295.816,563. Plačana področila od leta 1881 do 31. decembra 1914 K 1.212.012,598,55.

S 1. januarjem 1907. je društvo uvelo za življenjski oddelek nove glavne pogoje police nadarjene največjo kulantnostjo.

Povdarjati je sledeče ugodnosti police:

- I. Veljavnih takoj od izdaja: a) brezplačno nadaljevanje veljavnosti police za celo vlogo, kadar mora zavarovaneč vršiti vel. službo, ako je vpisan v polah crne vojske. b) ako plača zavarovaneč 1% od zavarovane svote, lahko obnovi police, ki je izgubila veljavo vsled pomankljivosti plačevanja, samo da se plačevanje vrši v teku 6 mesecev po preteku roka.
- II. Veljavnih po preteku 6 mesecev od izdaja: a) zavarovaneč more — ne da bi za to plačal posebne premije in brez vsake formalitete — potovati in bivati ne samo v celi Evropi, ampak tudi v katerihkoli deželi vega sveta. (Svetovne police). Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi v slučaju, če pače zavarov. v dvoletu.
- III. Veljavnih po preteku enega leta po izdaju police: a) zavarovaneč se oprosti plačevanju za mešana zavarovanja v slučaju, da postane neposoben za delo.
- IV. Veljavnih po preteku treh let od izdaja: a) Absolutna neizpodbidnost zavarovanja razun slučaja prevare. b) Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi ko bi zavarovaneč umrl vsled samomora, ali poskušene samomora. c) Zavarovaneč sme dvigniti posojila proti plačevanju 4%.

Društvo sprejema zavarovanje tudi za življenje, požar, prevažanje in uloni.

MALI OGLASI.

Mlado, lepo in zelo simpatično, globoko mlado, slede dekle želi korespondenco s smno duhovitim gospodom. Dopisi na Ins. odd. Edinost, pod »Sanjavost«.

Na hrano in stanovanje sprejem štiri dija. po zmerni ceni A. Drufovka, Scala Santa, 263.

Kislo vodo, vino in sadjevec razpošilja A. Orel, p. Guštanj, Koroško Kupujem tudi steklenice, zamaške in sode.

Mlad gospod išče srčno, elegantno sobo v nadstropju v ena ali dva s hrano v bližini ljudskega vrta, ali Domenico Rosetti, pri bolji družini. Ponudbe pod »Mir 1917« na Ins. odd. Edinost.

Sode vinske 300—700 litrov, v dobrem stanu kupuje Kureš, Settefontane 1.

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10.

Prodajo se domači zajci, belgijske pame. Kdor jih želi kupiti naj se obrne na Edvard Scheimerja, Barkovlje (Judovae), 1431.

1432

Kabaret-Varietè MAXIM
Trst - Via Stadion 10 - Trst
Odpri od 8¹/₂ zvečer naprej
Vstopnina K 2

C. k. priv.
Avstrijski kreditni zavod
za trgovino in obrt
(i. r. priv. Stabilimento Austriaco di Credito per Commercio ed Industria)
Podružnica Trst, Trg Marije Terezije št. 2
se bavi z vsemi bančnimi posli toliko tukaj, kolikor na Dunaju VII. Zollergasse 2 (Naslov za brzojavke na Dunaju »Filcredit«)
Obrestna mera za vloge na knjižice 3 1/2 %, na že izdane knjižice stopi ta obrestna mera v veljavo z dnem 1. decembra 1916.
Blagujna je odprta od 9 zjutraj do 1 pop.
Vrhutega uraduje oddelek za varnostne celice (safes) v Trstu od 10—12 popoldne.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ul. Posta vecchia 12, vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečine.
Plombiranje.
UMETNI ZOBJE